

Kvaliteta odloča — bomo dobili bitko ali ne

Naučiti se moramo, da tržišče nekatere stvari enostavno zahteva, mi pa moramo te zahteve izpolniti.

Sredi novembra sva z Juratom Orešnikom obiskala firmo Alpina Sports v ZDA. Glavni namen obiska je bil dogovoriti se za cene smučarske obutve v sezoni 1987/88, seveda pa smo obravnavali in reševali tudi vso ostalo problematiko v zvezi z našim poslovanjem s to firmo. ZDA so največje tržišče smučarske opreme na svetu in ker tudi mi izvozimo na to tržišče največ smučarske obutve, nam naš položaj na tem trgu v dobršni meri pove, kakšen je položaj Alpin v primerjavi s konkurenti, gledano v svetovnem merilu. Zato ne bo odveč povedati nekaj besed o tem.

Naše dobave za sezono 1986/87

Lahko rečemo, da smo pancerje in tekaške čevlje v ZDA letos poslali nekoliko prej kot lani, še vedno pa nismo v celoti izpolnili zaželenih dobavnih rokov. Pri tekaških čevljih smo dobavne roke izpolnili skoraj stootstotno, pri pancerjih pa smo z dobavami še vedno nekoliko kasnili. Najslabše je bilo, da smo kasnili z dobavami nekaterih dražjih artiklov, kot je na primer Alpha.

Ta problem moramo v prihodnji sezoni odpraviti. Na to je treba seveda misliti že sedaj, da pravočasno pripravimo materiale, orodja in vse drugo za proizvodnjo.

Kot že rečeno, je posebej pomembno, da so pravočasno izdobljeni dražji artikli. Za prihodnjo sezono je treba pri pancerjih posebno pozornost posvetiti modelu MS 950 (projekt Scorpio), ki je nov model v visokem cenovnem razredu. Gre za to, da je potrebno pravočasno izdelati serijo form, da bi lahko te čevlje izdelali in izdoblili pred dopustom. V tem času se oblikuje plan izdelave form v orodjarni za prihodnje leto.

Rok za izdelavo form je 1. maj 1987

Kot sem povedal že odgovornim delavcem, naj napišem tudi tu, da je rok za iz-

delavo serije form za model MS 950 (Scorpio) za moške številke 1. maj 1987, in da se je treba dogovoriti samo o tem, kako ta rok doseči, niti misliti pa ne smemo, da bi ta rok prestavili. Naučiti se moramo, da tržišče nekatere stvari enostavno zahteva in da jih moramo mi izpolniti, če hočemo ostati v igri z najboljšimi konkurenti.

Kvaliteta

Pri izdobjah pancerjev in tekaških čevljev za letošnjo zimo sta se na žalost ponovno pojavili predvsem dve večji napaki, ki nam otežujeta položaj za naprej, in sicer:

(Nadaljevanje na 2. strani)

Smučarji z našimi čevlji uspešno

Že takoj na začetku uspeh Grega Benedika v Sestrieresu, 8. mesto v slalomu za svetovno serijo, potem pa še 6. mesto v slalomu za svetovni pokal, medtem ko je bil Bergant 24.; v veleslalomu za svetovni pokal Bergant 14., Robič 17. in Benedik 22.

Potem spet nov uspeh, tokrat v Val Thorensu. Na mednarodnem veleslalomu v Franciji, na katerem je zmagal Avstrijec Thaler, je bil naš Tomaž Čizman 2., Benedik 5., Žan 8., Robič 11 in Bergant 17. Takle je izkupiček ob začetku sezone. Naj ob tem ponovim še dva odlomka iz komentarja v ljubljanskem Delu.

Velik uspeh je v sestrijskem slalomskem uvodu dosegel Grega Benedik. V ponovitvi je bil še boljši kot v petek. Tako si je ta naš reprezentant, ki je s 24 leti vez med starejšo in mlajšo generacijo v ekipi, že na prvih dveh tekmah zagotovil mesto v prvi slalomski jakostni skupini. To je uspeh, kakršnega tudi po njegovi nenehni dobri formi v pripravljalnem obdobju ni bilo kar pri priči pričakovati. Hkrati je Grega Benedik poskrbel, da naša znana tovarna smučarskih čevljev Alpina iz Žirov s svojim izdelkom prvič vstopa v družbo prvokategornikov. Elan v tej eliti domuje že dolga leta, sedaj pa se mu je pridružila tudi Alpina, kar ima tudi gospodarske razsežnosti.

Grega Benedik je res lahko zapustil Sestrieres nadvse zadovoljen, saj je naposled dosegel cilj, ki si ga je tako dolgo zamen želel. Benedik je prišel v prvo ekipo že pred osmimi leti, dosegel nekaj lepih uspehov, vendar je bila prva skupina zmeraj predaleč. »Sedaj me prva jakostna skupina ne sme uspraviti. Od sedaj naprej imam v mislih samo zmago«, je samozavestno zatrdil Benedik.

Nejko PODOBNIK

Srečno in uspehov polno
novo leto 1987!

So naši OD res tako slabi

Prav zanimivo je poslušati razprave o osebnih dohodkih, čeprav so včasih dokaj ozke in tudi neutemeljene. Pravimo, da so naše »plače« slabe; kako pa je v resnici?

Naj najprej povem nekaj podatkov: povprečni OD v republiki so bili oktobra 130.515 din, v industriji 123.095,— v Alpini pa smo pristali pri 127.633.

Če za nameček povemo še to, da smo praktično enaki ali celo boljši v primerjavi s Pekom in Planiko; da je bilo povprečje grupacije (ob polletju) 57.554; da je v panogi precej tovarn, ki imajo povprečje OD pod 50.000 ali celo pod 40.000 din, nismo tako slabi. Nasprotno, kar dobro stojimo, v panogi nismo še nikoli tako, prav tako ne v primerjavi z OD v republiki ali v industriji.

Drugo, kar velja omeniti, je to, da so OD odvisni tudi od zunanjih pogojev poslovanja in usmeritev, tu pa nismo vsi v enakem položaju.

Toda, tu je še nekaj, čemur pravimo plačilo za delo.

Pogosto bi se lahko vprašali tudi:

»Je moje delo kot organizatorja, analitika, referenta, tehnologa, mojstra, kontrolorja, delavca na normi, res tako dobro, da bi mogli zaslužiti več.

»Škoda, da škaf drži le toliko, kot je visoka najnižja doga.«

Nejko PODOBNIK

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Očitno je, da pri pancernih čevljih z vstopom zadaj notranji čevlji niso bili v zadostni meri prilagojeni šalam.

Pri tekaških čevljih z NNN podplatom — površno delo

Podplati so v sprednjem delu zakovičeni skozi kovinsko ploščico in notranjke, to zakovičenje pa je bilo opravljeno precej malomarno.

V tovarni bi take napake še vedno lahko popravili, kupci pa seveda tega ne bodo popravljali.

Kako in kdaj bomo odpravili take in podobne probleme? Lahko se pogovarjamo o organizaciji, sestavnih delih, materialih in raznih drugih vzrokih, vendar nam to ne bo pomagalo. Take in podobne probleme bomo odpravili šele tedaj, kadar se bo vsak posameznik v Alpini zavedal, da mora opraviti svoje delo natančno in brez napak, kajti to je predpogoj za skupni uspeh.

Kako bodo naši čevlji prodani v letošnji sezoni

Sredi novembra je bilo seveda še prezgodaj, da bi na to lahko dali odgovor. Nekateri deli ZDA so v tem času že bili pod snegom, nekateri seveda še ne. Naši sodelavci iz firme Alpina Sports so zatrjili, da je bila za tisti čas situacija normalna, tako da upamo, da bo konec sezone njihovo skladišče čimbolj prazno.

Kakšne so naše možnosti prihodnje leto

Kot sem že omenil, je bil glavni namen obiska določitev cen za sezono 1987/88. Z ozirom na padec ameriškega dolarja, smo morali naše cene, izražene v dolarjih, seveda povečati in smo to tudi storili. Pri dogovoru o cenah smo upoštevali predvsem položaj na tržišču, cene naših čevljev glede na njihovo funkcionalnost in kvaliteto ter v primerjavi s podobnimi izdelki konkurence, in seveda nato kalkulacijo od končne prodajne cene navzdol: detajlistično maržo, stroške Alpina Sports, carino itd.

Srečanje z našimi kupci

Če tako postavljene cene, katere nam bo Alpina Sports plačala za naše izdelke, primerjamo z našimi kalkulacijami, je situacija pri različnih modelih različna. Okvirno bi lahko ocenil takole: pri čevljih v najnižjem cenovnem razredu smo lahko zadovoljni, če s ceno pokrijemo naše stroške, pogosto pri posameznih modelih tudi nekaj izgubimo. Ko pa prehajamo v srednji in višji cenovni razred, pa je položaj boljši, tako da pri najdražjih izdelkih lahko dosežemo tudi znaten zaslužek. Kot zanimivost naj navedem le to, da se bodo boljši modeli naših pancernih (Alpha, Sr in MS 960) prodajali v ameriških prodajalnah po maloprodajni ceni med 250 in 300 dolarji.

Iz prej povedanega jasno izhaja, kje leži naš interes: prodati čimveč boljših čevljev, to je čevljev v srednjem in višjem cenovnem razredu. Predpogoj za prodajo takih izdelkov pa je nadaljnja graditev in utrditve našega ugleda in imena, zato pa so potrebni dobri modeli, pravočasne dobave in predvsem kvaliteta. Brez pretiravanja lahko rečem, da bo Alpina v prihodnjih letih bitko na tržišču s konkurenco dobila ali pa izgubila, zlasti na področju kvalitete. Če bomo delali slabo, se bomo morali sprijazniti tudi s slabimi osebnimi dohodki. Če pa hočemo z našimi izdelki zaslužiti boljše, moramo delati kvalitetno.

Še drobno razmišljanje o tem, kar si morda tisti, ki nimate prilike potovati v to najbolj razvito državo na

svetu, predstavljate pod pojmom »Amerika«. Kratek komentar bi bil naslednji: veliko se dela. To, da je treba delati kvalitetno, je samo po sebi razumljivo. Res je, da so ljudje za dobro delo najbrž bolj motivirani. Toda, na eni strani so tu veliko boljši zaslužki za tiste, ki so sposobni delati in so pri delu uspešni, na drugi strani pa ni skoraj nikakršne socialne varnosti za tiste, ki se niso sposobni preživljati s svojim delom, bodisi zaradi starosti, bolezni in podobnega. Če kdo razmišlja o Ameriki kot o deželi bogatih, mora isto-

časno pomisliti na to, da pozna Amerika tudi revščino, kakršne mi ne poznamo. Zakaj sem to napisal? Zato, ker želim, povedati, da ima vsaka medalja dve plati: v številnih stvareh pri nas daleč zaostajamo za svetom, nekatera vprašanja pa imamo prav gotovo tudi boljše rešene. Sedaj smo v zelo težavnem gospodarskem položaju, standard pada, nezadovoljstvo in razočaranje ne pomaga in nam ne bo pomagalo. Le če bo vsak od nas pri svojem delu in svojih odločitvah razmišljal in si prizadeval, kako bi tisto, za kar je zadolžen, opravil bolje, se bodo razmere počasi spremenile.

Tomaž KOŠIR

S komisije za inovacije

Komisija je na svoji seji obravnavala predlog »stroj za privijanje napetnikov« predlagatelja Vilija Kogovška in Vinca Jereba. Komisija je predlog opredelila kot tehnično izboljšavo.

Pri izdelavi smučarskih čevljev, je prišlo do uporabe nove tehnologije — in sicer privijanja napetnikov na smučarski čevlji. S tem pa se je pojavil problem, na kakšen način napetnike privijati. Najprej so vijake privijali ročno, potem pa so izdelali prvi stroj, ki je hkrati privijal tri vijake v napetnik, vendar je moral delavec vstaviti te vijake v orodje ročno. Ta prvi stroj se je v proizvodnji dobro obnesel in potem sta predlagatelja izdelala še bistveno bolj izpopolnjen stroj, katerega pa je komisija obravnavala.

Delovanje izpopolnjenega stroja pa je naslednje: stroj sam avtomatsko podaja vijake v orodje, utrdi čevlji in vijake hkrati privije. Stroj je preizkušen in dela v proizvodnji brez zastojev. Z izpopolnjenim strojem je prihranjeno delo več delavcev, za tiste pa, ki delajo, je delo veliko lažje.

V primeru, če tega stroja ne bi izdelali v naši delovni organizaciji, bi ga morali uvoziti. Preračunano v dinarje, bi tak stroj iz uvoza stal 7.865.000.— din. Doma pa smo stroj izdelali samo za 820.000.— dinarjev. Razlika med tema dvema števkama pa za delovno organizacijo pomeni čisti prihranek. Ta razlika pa znaša 7.045.000.— din. Komisija je ugotovila, da gre v tem primeru za predlog, kjer je prihranek znan in je zato ta prihranek predstavljal osnovo za odmero nadomestila, ki ga prejmeta predlagatelja.

Karla Križnar

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Ob rob sklepom delavskih svetov

Kakor ponavadi, so se v začetku meseca decembra spet sestali delavski sveti, razen DS TOZD Prodaje, ki zaradi malo točk dnevnega reda ni bil sklican.

Bliža se konec leta in z njim letne inventure. Na vseh delavskih svetih so zato imenovali inventurne komisije, ki bodo popisale blago po stanju 31. decembra 1986.

Na DS DSSS so potrdili še sklepe komisije za delovna razmerja in za vodjo kadrovske službe za dobo štirih let imenovali Marto Mlinar, za vodjo nabave Petra Dolenc za dobo enega leta in za vodjo sektorja komercialne lahke obutve Bojana Starmana.

Odobrili so tudi 20 dni izrednega plačanega dopusta za smučarsko sezono 1986/87 Miru Pivku za treniranje pionijske smučarske skakalne reprezentance.

Dnevni red seje DS TOZD Proizvodnja je obsegal največ točk. Delegati so sprejeli rebalans plana za november. Tokrat so bile spremembe potrebne v oddelkih 612, 613, 623, 632, 633, 617 — izmena B, 626 in 635. Potrdili so tudi plan za december. Na predlog komisije za odpis in odprodajo osnovnih sredstev so člani delavskega sveta odobrili odprodajo 5 m traku UNIS Viku iz Varaždina. Ker imamo v zadnjem času velike težave s stroji v tiskarni, je bil odobren nakup novega fotokopirnega stroja MINOLTA 450, v vrednosti 5.000.000,— din.

Trenutno ima Alpina v mešani firmi A+E v ZRN 22 % ustanovnega kapitala. Na letnem sestanku partnerjev je bilo ugotovljeno, da je treba firmo finančno ojačati. Sprejet je bil sklep, da se v podjetju poveča ustanovna vloga kapitala Alpine na DM 360.000 in s tem poveča delež lastništva na 45 %. Enak % ustanovnega deleža bo vložil tudi Elan.

Največ razprave je bilo v zvezi z odpisi zaradi reklamacij smučarskih čevljev. Tako so bili sprejeti sklepi o odpisih v dobro firme Bergen Trader z Norveške Nkr 96.641,77, Pelan Oskarssons AB s Švedske Skr 61.681,65 in Alpina Sports Corp. \$ 9.791,96, kar znaša skupaj 13.622.767,— din. Glede na to, da se reklamacije in z njimi odpisi ponavljajo, kar predstavlja veliko materialno in tudi drugo škodo, je delavski svet sprejel sklep o poostrovi odgovornosti glede kvalitete.

Ze dalj časa se med vodilnimi firmami za izdelavo pancerjev razmišlja o ogrevanem čevlju. Tudi naša delovna organizacija bo poskušala slediti tem usmeritvam (trendom), zato je bil sprejet sklep, da se za razvoj

ogrevalnega sistema, glede na pogodbo z inštitutom za trženje, ekonomiko in organizacijo, izplača znesek v višini 6.000.000,—. Potrjeni so bili tudi predlogi sklepov komisije za delovna razmerja glede zaključnih razpisov prostih del in nalog.

Tako se za vodenje sekalnice v Zireh imenuje Janko Oblak, montaže lahke obutve Janko Rupnik, termoplastov Ciril Vidmar, za obrat na Colu Marjan Špeh in za obrat v Rovtiah in Šentjoštu Vinko Podobnik. Izbiro v prikrojevalnici se bo opravila, ko bo dala mnenje samopravna delovna skupina tega oddelka.

Delavcu Tomažu Zupančiču, ki je član perspektivne sekcije pri smučarski zvezi Slovenije v smučarskih skokih, se za sodelovanje in udeležbo v okviru skupnih priprav v sezoni 1986/87 odobri 20 dni izrednega plačanega dopusta.

Osrednja točka dnevnega reda delavskega sveta DO je bila potrditev projektne naloge »izdelava kolekcije ženske obutve za sezono jesen-zima 1987/88. Tako je DS na predlog projektne sveta potrdil člane teama, terminski plan, ki naj bi bil zaključen z izborom modelov in pripravo na konferenco 12. februarja 1987 ter nagrado v višini 2.000.000,— din, ki se bo izplačala v treh fazah.

Odobrena so bila tudi dodatna sredstva v višini 60.000.000,— din za propagando. Sprejet je bil še Samoupravni sporazum o temeljih plana KS Žiri za obdobje 1986—90, imenovani člani nekaterih komisij, in še nekaj drugih zadev.

Jožica Kacin

Iz naše šivalnice

Če imam kakšne predloge

Kako pa teče delo samoupravne delovne skupine v praksi?

Člani DS so tudi vodje SDS in največkrat je samo od njihove lastne pobude odvisno, kako bo potekalo samoupravno življenje v SDS. Pa tudi samo njihova volja in zagnanost nista dovolj, saj bi drugače ne bile na delavskih svetih vedno znova izražene pripombe, da v oddelkih ni bilo organiziranih oddelčnih sestankov in da delavci to zahtevajo.

Da, še mnogo je dejavnikov, ki pospešujejo ali zavirajo delo v SDS. Najprej seveda sama delovna sredina, delavci, ki so ali pa niso pripravljeni sodelovati pri reševanju določenih vprašanj. Vse prevečkrat ugotavljamo, da smo premalo zainteresirani za skupne probleme, ko pa zadene direktno nas, se poskušamo kar najbolje znajti. Toda človek je družbeno bitje, kar dokazuje že od praskupnosti dalje in kljub robotizaciji in avtomatizaciji še vedno velja, da moramo skupno reševati in zadovoljevati večino naših potreb in želja. Poleg pripravljenosti samih delavcev, pa je uspeh pri dogovarjanju veliko odvisen tudi od neposrednih vodij pa do ostalih po rangi navzgor. Če je pripravljenost z vseh strani, uspeh ne bi smel izostati. Toda žal vse prevečkrat ugotavljamo, da ni tako. Kdo zataji? Delavci krivijo vodilne, ti zopet nekoga drugega, problemi pa se kopičijo in mnogokrat ostanejo nerešeni. To pa pogojuje nezadovoljstvo in hkrati tudi odpor.

In kako doseči, da bi samoupravno delo v SDS res zaživel?

Čimbolj je potrebno približati odločanje o vseh zadevah vsem delavcem. Vem, to bo težko oz. skoraj nemogoče. Toda dogovarjamo se, da bi poskušali v delo SDS bolj vključiti še predstavnike DPO in nekatere delavce, ki bi tvorili neko zaokroženo skupino, ki bi bila zadolžena za delo v SDS.

Ob prebiranju teh vrstic bo marsikdo dejal, da so to le fraze, besede. Toda ni res. Že večkrat se je dokazalo, da smo z akcijo in zavzetostjo storili marsikaj.

Prej sem zapisala, približati odločanje. Pa ne samo to; odločati je včasih težko, ker vsi vemo, da je mnogo stvari takih, ki jih je treba preprosto potrditi, ker tako zahtevajo zakoni, trenutna situacija itd.

Toda skozi pogovor in razjasnitev stvari, torej skozi pravilne in pravočasne informacije bo potrebno doseči, da bodo ljudje poskušali razumeti drug drugega, probleme, ki nastajajo zaradi splošnega stanja v družbi in poskušali na to gledati čimbolj realno; pri tem pa ima lahko veliko vlogo delovno okolje, to pa je tudi samoupravna delovna skupina.

se nadaljuje
Jožica Kacin

KAKO USTVARJAMO

Z obiska inovatorjev Save

Sodelovanje prinaša koristne izkušnje

Odkar smo v naši DO začeli bolj načrtno delati in razmišljati o razvoju inventivne dejavnosti, se vsaj v manjši meri že kažejo rezultati, saj komisija za inovacije rešuje najrazličnejše predloge, od organizacijskih sprememb, do tehničnih rešitev, ki jih je največ in pomenijo za organizacijo velik prihranek.

To delo pa je prineslo tudi sodelovanje s kolektivi, kjer imajo inventivno dejavnost

že dalj časa razvito. Sodelovanje z organizacijami, kjer inventivni dejavnosti posvečajo večjo pozornost, lahko prinese marsikatero praktično rešitev, tako v organizacijskem, kakor v tehničnem in tehnološkem smislu.

Tako so nas v petek, 14. novembra obiskali inovatorji iz Save v Kranju. Mnogi inovativni dejavnosti v tej organizaciji že enajst let posvečajo precejšnjo pozor-

nost, to pa jim prinaša tudi lepe rezultate, saj je bilo leta 1984 prijavljenih kar 7,5 predlogov na 100 zaposlenih.

Poleg materialnih spodbud (stimulacij), ki jih avtorji prejmejo v skladu s samoupravnim sporazumom, pa organizacija enkrat letno zanje pripravi strokovno ekskurzijo. Letos je bilo teh inovatorjev kar za cel avtobus.

Uvodoma je Mišo Čeplak, vodja splošno organizacijskega sektorja, goste seznanil z razmerami v Žireh in v naši delovni organizaciji. Razvila se je živahna razprava o inovacijski dejavnosti, o problemih na katere naletijo tako v Savi, kakor tudi pri nas.

Izpostavljen je bil tudi problem prijavljanja inovacij, saj so kranjski strokovnjaki izpostavili dejstvo, da je uvajanje novosti vseh potrebno, s tem pa organizacije prihajajo do inovacij, ki pa so seveda pogojene s prijavo na komisijo.

Gostje so pokazali veliko zanimanje za naše delo, razvoj smučarskih čevljev in pa seveda tudi, zakaj ne izdelujemo več planinskih čevljev.

Iz razgovora je bilo čutiti, da se inovatorji zelo dobro spoznajo na samo delovanje komisije, kakor tudi na sam sistem nagrajevanja in seveda tudi na delo. Čutiti je bilo, da se tudi v Savi srečujejo z najrazličnejšimi problemi, vendar pa jih rešujejo smeleje in z mnogo manj odpora kot pri nas.

Najbolj pa je bilo zanimivo v proizvodnji, kjer so se izkušeni kranjski strokovnjaki mudili najdlje. Videlo se je, da so vajeni dobro opazovati in razmišljati o izboljšavah, kar na mestu samem, saj so tu in tam kar nakazovali rešitve.

Savčani so obiskali tudi vse tri zbirke našega muzeja in galerijo.

Iz samega obiska lahko zaključimo, da imamo na področju množične inventivne dejavnosti še mnogo rezerv.

Karla Križnar

Uspešno sodelovanje s Tatjano Marinić

Prejšnji mesec so Alpino obiskali strokovnjaki iz »Tatjana Marinić« iz Novega Marofa, tovarne, ki izdeluje gornje dele za Alpino. Pogovor je pokazal, da je sodelovanje med našima delovnima organizacijama zelo uspešno že od vsega začetka, saj tudi ni posebnih reklamacij.

Morda tudi zato ne, ker v »Tatjana Marinić« poleg solidnega vodenja, skrbijo tudi za usposabljanje svojih bodočih delavcev.

Upamo, da se bo sodelovanje še poglobljalo v korist delavcev obeh kolektivov.

Nejko PODOBNIK

Razgovori v Sovjetski

Sredi novembra so bili v Sovjetski zvezi razgovori o cenah izbrane obutve za leto 1987. Toda lahko rečem, da razgovori niso uspeli. Raznoexport-zunanjetrgovinska organizacija Sovjetske zveze, kot največji kupec obutve iz Jugoslavije, je postavila v nekaj primerih povsem nesprejemljive pogoje za oblikovanje cen naše obutve. Letos bi že drugič sledilo znižanje cen, gre sicer za simbolične odstotke, toda tudi to je za nas že nesprejemljivo. Poseben poudarek znižanju so dali tako imenovanim parametrom, po katerih se določa cenovna razlika med posameznimi modeli v isti skupini obutve. Težijo predvsem k temu, da bi bilo čim več visokih čevljev za nižjo ceno. Že vrsto let so bili nekateri parametri lažje, drugi pa težje dosegljivi, sedaj pa so zahtevali skozi posebno taktiko izbiranja modelov — nosilcev cen, nelogična odstopanja, kar je v skrajnih primerih zneslo tudi več kot 25 %.

S svojim ravnanjem so pokazali, da se jim ne mudi zaključiti posla, saj predvidevajo, da mora Jugoslavija v prvem četrtletju 1987 izdobaviti še dovolj obutve. Glavni razlog pa je deficit v blagovni menjavi z Jugoslavijo, ki jo je povzročil splet okoliščin, predvsem padec vrednosti obračunskega dolarja (OS), ki se ravna po ameriškem dolarju, in padec cen surove nafte.

Sovjetska zveza je velik izvoznik surovin, nafte, plina itd. Za enako količino izvožene surovine, lahko uvozijo bistveno manj blaga široke potrošnje (kamor prištevamo obutve). Tudi sicer je opaziti da v njihovi orientaciji, gospodarski in poslovanju, veje nov veter. Postavljajo si naprednejše cilje, zahtevnejše, kar pomeni tudi večji tehnološki napredek, boljše proizvode, itd. Njihove zmogljivosti proizvodnje obutve niso majhne, često pa ne ustrezajo zahtevam potrošnika glede modnosti in

KAKO USTVARJAMO

Iz naših prodajaln

Oglašamo se iz prodajalne v Trbovljah.

Odrta je bila leta 1970 in to v zelo starih prostorih. Leta 1978 je bila prodajalna obnovljena, da ima sedaj sodobnejši izgled, z dvema velikima izlozobama. Z obnovitvijo pa na žalost nismo dobili skladišnega prostora, tako da delamo v jesensko-zimskem času v prostoru, ki je natrpan s kartoni, kar otežuje delo in zelo kvari izgled prodajalne.

Za letošnje leto imamo plan 13.700 parov, vrednostno pa 65.000.000 din. V prvih devetih mesecih letošnjega leta smo parovni plan dosegli 106 %, vrednostni pa 123 % in s tem izkupičkom dosegli 48. mesto v trgovski mreži.

V začetku poslovanja sva bili zaposleni dve, Tanja Žagar in Anica Zupančič. Z leti se je pokazala potreba še za eno prodajalko, tako da se je leta 1973 zaposlila še Heda Rozina. Promet še vedno narašča; upamo še na boljši uspeh, zato se je ravno ta mesec zaposlila še Marjeta Izlakar.

Čeprav je naša prodajalna ena »manjših« prodajaln po prometu v naši trgovski mreži, se kolektiv trudi za čim boljši uspeh prodajalne in s tem tudi celotne trgovske mreže v ALPINI.

Kolektiv prodajalne Trbovlje

zvezi neuspešni

kvalitete izdelave. Kakorkoli naj ocenjujemo, to ogromno tržišče potrošnje obutve, lahko ugotovimo: tehnološko najzahtevnejših izdelkov, kot so salonke, sandalice in zahtevni škornji, vse s kontes peto, sami še nekaj časa ne bodo izdelovali, ker nimajo ustreznih materialov, pa tudi tehnologija je zahtevna. Tako bo ta del izdelave za njihovo potrošnjo obutve ostal drugim in ostane še mesto za nas.

S tem, da smo razgovore prekinili, še ni vse končano. Ponovno se bomo srečali toda ne vemo, kdo bo tedaj uspel s svojo taktiko. Že danes vemo, če bomo uspeli, bo to komaj zadovoljiv uspeh, oziroma rezultat vseh dejavnikov mednarodne trgovine, njihove gospodarske orientiranosti, naših proizvodnih usmeritev in pa nešteti gospodarskih težav pri nas v Jugoslaviji.

Tone Klemenčič

V Gorenji vasi se človek komaj prebije skozi proizvodnjo

Aktualni intervju

Potrjuje se pravilnost naših usmeritev, toda ...

Pogovarjamo se s šefom komercialnega sektorja lahke obutve Bojanom Starmanom

Delo-življenje: Kaj za nas pomeni sovjetsko tržišče?

Bojan Starman: Tržišče Sovjetske zveze je ogromno in velike so tudi njegove potrebe po visoko kvalitetnem blagu. Uspešen posel s Sovjetsko zvezo za Jugoslavijo veliko pomeni in za našo industrijo tudi.

Delo-življenje: Kaže pa, da so se razmere na tem področju spremenile, kar ogroža naše načrte!

Bojan Starman: Res je bilo to tržišče doslej izredno stabilno in sigurno. Izmenjava med državama je le blagovna (kliring). To pa pomeni, da mora biti zunanjetrgovinska bilanca na dolgi rok izravnana. Menjava teče na podlagi vsakoletnih blagovnih list, ki se niso veliko spreminjale.

Kar pa zadeva spremenjene razmere pa tole: mi uvažamo iz Sovjetske zveze veliko energetskih surovin (nafta, plin), iz Jugoslavije pa izvažamo tja veliko izdelkov široke potrošnje. Vemo, da se je nafta dosti pocenila, to pa pomeni zato omejen obseg našega izvoza v Sovjetsko zvezo.

Delo-življenje: Kaj se bo torej zgodilo?

Bojan Starman: Lahko se zgodi, da se bo več tovarn pri nas, ki so delale izključno za to tržišče, znašlo v težkem položaju in brez dela. Kar zadeva Alpino pa mislim, da bo za nas še prostor, seveda pa moramo počakati zaključke pogovorov. Mislim, da bomo po končani proizvodnji za pomlad-poletje še imeli čas, da bomo delali tudi za Sovjetsko zvezo. Toda eno drži zanesljivo: kar zadeva cene in končni izkupiček, bo bistveno drugače (to se pravi nižji), kot je bilo v preteklih letih ... Na drugi strani se bomo znašli na domačem tržišču še pod pritiskom domače konkurence tistih, ki so doslej izvažale na Vzhod.

Delo-življenje: Kaj je torej naša »šansa«?

Bojan Starman: Mislim, da situacija potrjuje pravilnost naše usmeritve, ko težimo predvsem v kvaliteto dela in poslovanja in ne v fizično širjenje naših zmogljivosti. Prav to pa je Zahodu bistveno!

Delo-življenje: Kakšne pa so naše možnosti na drugih tržiščih?

Bojan Starman: Mislim, da imamo veliko možnosti v Zvezni republiki Nemčiji, Avstriji, Skandinaviji ... (vzhodne države so naravnane podobno kot Sovjetska zveza in za nas ne predstavljajo perspektivo). Tudi izvoz za Aspo za nas predstavlja lahko veliko, saj je to firma, ki ima velik potencial, saj letno kupuje okoli 5,5 milijonov parov, od tega okoli 2 milijona parov iz Jugoslavije. Tu ne gre za direktni izvoz, toda kar zadeva težave z devizami, smo tu v lažjem položaju, saj gre za začasni uvoz, pomeni, da kupec obutve praktično kupuje material za našo obutev.

Delo-življenje: Kaj bi rekli, kaj je tisto, kar nam bo odpiralo možnosti za prodajo, zaslužek in razvoj?

Bojan Starman: Tisti, ki bo s svojo kakovostjo nad povprečjem, bo še vedno uspeval. Za to pa je potrebno tudi sprotno usposabljanje, iskati rezerve.

Pozabljamo na stroške, na možnosti, ki jih že imamo, prepočasi se prilagajamo.

Nejko PODOBNIK

SMUČARSKA OBUTEV V NOVI SEZONI, v katerem so sodelovali: Tone Kavčič, Tone Tavčar, Pavel Žakelj, Jože Štucin, Miro Kavčič. Razgovor sta vodila Vladimir Pivk in Neško Podobnik.

Delo-življenje: Kakšne so po vašem mnenju možnosti prodaje smučarske obutve? Se vam zdi, da je kolekcija primerno pripravljena za proizvodnjo?

Tone Kavčič: Mislim, da se to vprašanje nanaša tako na lanskoletno kolekcijo, kot na letošnje obdobje priprav. Obe kolekciji sta namreč med seboj povezani.

Lansko leto razen nekaterih serij (Alfa, Bambino itd.) nismo pripravili nobenih bistvenih novosti. Naslonili smo se na stare modele. Imeli smo kup problemov, ki smo jih morali upoštevati pri formi, ki naj bi čimbolj upoštevala potrebe smučarja.

Kaže, da nam to letos v celoti ni uspelo. Glavni problem so notranji čevlji, ki so včasih zmečkani, najbolj pri ultraspadjer-MSX, LSX. Zmečkani notranji čevlji so se pojavili tudi pri STRATOSU. Prav tako poka plastika. Varčevali smo pri materialu, pa se ni obneslo. Na podlagi septembrske kolekcije so obeti dobri. Naročil bo veliko, če bo vse dobro narejeno. Že po sestanku s kupci sem ocenil, da smo naredili šele 10 % našega dela. To se je v veliki meri tudi potrdilo. Naša naloga je bila do-delati pokazane prototipe. Tako bi že imeli čevlje za slikanje kolekcije, kar je bilo narejeno v zadovoljivi meri. Naslednja faza naj bi bila izdelava 5-parske kolekcije, od katere naj bi trem največjim distributerjem poslali po 1 primerek. Drugo bi ostalo doma, za testiranje. Rok je bil prvi teden novembra. Danes je od 40 modelov izdelanih 12, pa smo konec novembra.

Do 15. decembra naj bi poslali potniško kolekcijo. Če bomo naredili to kolekcijo, bomo z 10-parsko pošiljali hkrati tudi 100-parsko kolekcijo.

Naročila so sicer kupci oddali, vendar se nam stvari podirajo. Referenčni prodajni vzorci igrajo pri prodaji bistveno vlogo. Če vzorci niso narejeni pravočasno, že čutimo posledice v obliki nižjih prodajnih količin.

Kje so vzroki za to? Pomanjkanje deviz za nakup materiala, dobavitelji, izredno veliko zahtevnega dela in pomanjkanje delavcev v razvoju. Pri vsem tem je potrebno neprestano sodelovanje. To pa je v teh prostorskih razmerah povsem nemogoče. Mi na ta problem opozarjamo že dolgo.

Delo-življenje: Kaj pa o tem mislite v razvoju?

Tone Tavčar: V glavnem nas pesti pomanjkanje materialov. Če bi to bilo vse tako kot bi moralo biti, bi 5-parska kolekcija stekla. Oddanih je 12 modelov, za 12-14 manjkajo zaklopke, za ostale manjkajo notranji čevlji in nekateri kosi, za katere niso zagotovljene forme.

Pri nas ni toliko problem v pomanjkanju ljudi ali časa. O lokaciji razvoja pa sploh ne bi govoril, saj sem povedal že takoj ob selitvi.

Miro Kavčič: Letos nam spet ni uspelo doseči, da bi delali brizgane za ZDA.

Pavel Žakelj: Ko pridejo prva prednaročila, ni vzorcev, kar jih je bilo, niso bili originalni. Te dobimo lahko šele pri 5-parskih izdelavih. Istočasno poteka priprava redne, potniške kolekcije. Brez pravih informacij pa je težko delati.

Tone Tavčar: Res je problem informacij. Če bi delali vsi v istem oddelku, bi prišlo do informacij avtomatično, brez posebne administracije.

Pri izdelavi določenih projektov je interes, da se čevlji naredi. Tu pa je polno vsakdanjih opravil.

Mislim, da bi tehnična služba morala imeti vidnejše mesto, ne pa zakotno vlogo.

Jože Štucin: Kar zadeva orodjarno, nismo mogli narediti vsega tudi zato, ker stvar pripravlja še modelir.

Tone Kavčič: Poznam delo naše konkurence in kje zagotavlja možnosti za svoje delo. V Italiji ne izdelujejo vseh stvari sami.

Izdelujejo šablone, ostalo dajo drugim; skratka večja specializacija. Mislim, da bi se tudi pri nas lahko dogovorili drugače.

Miro Kavčič: Če govorim o formah in njenih spremembah, za katere vpliva nova tehnologija, moramo za to imeti čas za prilagajanje. Vsako leto se pojavijo isti problemi.

Jože Štucin: Za izpolnitev naših nalog smo se zelo zavzeli. Na nekaterih strojih bomo sedaj delali tudi v treh izmenah. Težava je v tem, ker moramo toliko dela in zlasti sprememb opraviti v tako kratkem času.

Pavel Žakelj: Zaradi premajhne usklajenosti in kasnitve naj povem, da bomo morali popraviti opise in cenike, ki so že vsi izdelani. Tudi ni tako enostavno, če moramo zamenjati večino sekla.

Sicer pa lahko rečem, ko stvari stečejo, je v redu.

Vladimir Pivk: Mislim, da bo treba čimprej poskrbeti, da bodo službe, ki morajo delati skupaj, res pod eno streho, saj je od tega odvisna kakovost njihovega dela.

Problem je tudi prepletanje idejnega, razvojnega in tehnološkega dela.

Delo-življenje: Slišali smo že, da je nekaj težav z izdelavo form. Ali bo narejeno, kar se od vas pričakuje?

Jože Štucin: Vseh korektur in novih orodij ne bo moč narediti. Do novega leta imamo tričetrt orodij za STRATOS, ravno toliko na MSX in LSX, kjer je zelo veliko predelav, pri čemer je še poseben problem varjenje. Tensko porabimo približno štiri jeklenke argona. Polovico tega je nekvalitetnega. Jeklenke si moramo izposojati pri Poliksu, da sploh lahko delamo. Po tem pa pride še ročna obdelava. Sprememb je zelo veliko. Kot sem že povedal, bomo na nekaterih strojih zato delali v 2-3 izmenah.

Zaradi ugotovljenega mislim, da je spremembe potrebno napraviti pred sezono.

Sledimo dogajanjem in pomenu zadnje faze, zato se na nas zgrinjajo vsi fazni premiki in zastoji, ki so nastali prej.

Do težav prihaja, čeprav z razvojem dobro sodelujemo. Velikokrat se zgodi, da je že prepozno karkoli ukreniti.

Se nekaj bi omenil: če ne bomo investirali, ne bomo mogli uresničiti zastavljenih ciljev. Slabost Alpine je, da vse napišemo idealno, uresničimo pa le tretjino. Sodobno tehnologijo bomo morali uvajati hitreje. V orodjarni se tega dobro zavedamo in v tej smeri tudi delamo.

Dobil sem podatke za stroj za izdelavo form. Nordica ga že ima. Če bomo investirali, se bo v razvoju veliko spremenilo in bomo lahko napravili več modelov, opravili selekcijo teh modelov in delali bomo boljše, kvalitetnejše modele za višji cenovni razred.

Modelirji ne bodo več »suženjsko« čekali na lesen model, ki poleg tega niti ne more biti izdelan tako natančno kot na stroju, ki je voden računalniško. Celotna investicija, ki bi bila potrebna, znaša približno 38 starih milijard. Od tega odpade 15,4 milijarde na športni program, 15,4 pa na smučarski program.

Če na koncu ocenim naše možnosti v sedanjih razmerah, trdim, da se bomo znašli v dvomesečnem zaostanku.

Modelirji na primer pravijo, da so do prvega maja v zaostanku 43 dni. Če bi do 1. maja naredili serijo SCORPIO in ostalo, potem bomo do 20. 7. pripravili vse potrebno. Do takrat pa nas čaka še veliko dela.

Delo-življenje: Ali je na vseh področjih delo dovolj pripravljeno? Kje so šibke točke?

Miro Kavčič: Iz vsega povedanega se vidi, da delo na vseh področjih ni dovolj pripravljeno. Za to je več razlogov. Toda vedeti moramo, da proizvodnja mora imeti delo.

Predvsem mislim, da bi že ob sami pripravi morali vedeti, kaj je možno in kaj ne, pri tem pa upoštevati interese kupcev.

ZAKLJUČEK:

Ljudje, ki hočejo nekaj napraviti skupaj, morajo delati skupaj ali pa morajo biti vsaj vsestransko, enako in istočasno informirani o stvareh. Na vsak način pa je prostorska zaokrožitev najbolj naraven pogoj za skladno sodelovanje.

Problem kadrov ne bo moč rešiti čez noč, zlasti ne ob nenačrtani selekciji za delo in usposabljanje. To še posebno velja za delo v razvoju, ki terja poleg osnovnih znanj, ustvarjalnih sposobnosti in praktičnih izkušenj tudi dobršno mero karakternih lastnosti za sistematično timsko delo.

Na koncu pa še tole: še tako usposobljen strokovnjak bo v primerjavi s konkurenco nemočen, če ne bo imel sredstev. Danes že vemo, da se v razvoju spleča vlagati; toda tudi s tehniko, ki je podprta z računalnikom, ne bomo smeli odlašati niti za hip. Pa čeprav nam je to dostikrat nenavadno tuje!

Smučarska obutev v novi sezoni

KAKO USTVARJAMO

Razmere v Gorenji vasi se izboljšujejo

Vodja obrata Gorenja vas je Vinko Bogataj

»Trenutno izdelujemo platnene škornje za izvoz«, je povedal vodja obrata Vinko Bogataj.

»Dela je dovolj in tudi kakšnih posebnih težav ni, tako se da delo dobro organizirati! Omenil bi le težave, ki nastopajo pri materialnih različnih barv, zaradi česar dajemo isti artikel v proizvodnjo tudi po petkrat. To pa je velik strošek. Tudi kar zadeva strojno opremljenost, je le-ta v redu, problem prostorov se, vsaj kar zadeva prikrojevalnico, vendarle rešuje. Podobno velja za ostale pomožne prostore; kuhinjo, garderobe, ki so, milo rečeno, neprimerne, saj so v času dežja pogosto pod vodo. Tudi kvalifikacijska struktura ustreza zahtevam dela. Tu je obrat že dvajset let in delavci so se izurili, tako da ni posebnih težav, če pride do premeščanja. Vemo pa, da potrebujemo delavce, ki obvladajo skupino faz, kar lahko dosežemo v kakih petih letih.

Omenil pa bi sistem nagrajevanja, ki ne ustreza. V svetu delajo vedno manj na normo in mislim, da tudi pri nas obstoja več oblik nagrajevanja, ki bi bile učinkovitejša.

Na koncu bi omenil še problem razširitve obrata tu v Gorenji vasi. Še vedno mislim, da je bila storjena napaka, ko smo v srednjeročnem planu to investicijo okrnili.

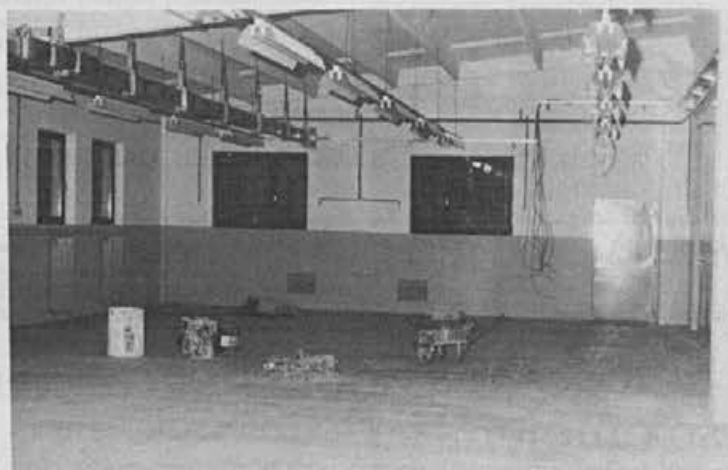
Samo skromno misel naj pridam: ob razmeroma izčiščenem proizvodnem programu in poslovni politiki na področju prodaje, kar se je v zadnjem letu še okrepilo, pomeni pa dokaj jasno strategijo, še vedno šepamo na področju taktike!

Čisto preprosto: vemo, kaj bomo delali in kam prodajali (vsaj okvirno), ne vemo pa še, kako, kje in s kakšnimi zmogljivostmi bomo to uresničili. Toda za to dobiva osebne dohodke vsaj nekaj ljudi.

Nejko PODOBNIK

Tale prizidek v Gorenji vasi zelo potrebujejo

DIE DAIMLER-BENZ AKTIENGESELLSCHAFT GRATULIERT

Herrn JUSTIN Slavko

ZUM 500 000. KILOMETER
UND WÜNSCHT
WEITERHIN
GLÜCK UND ERFOLG
AM STEUER

22.10.1986

DAIMLER-BENZ AKTIENGESELLSCHAFT
STUTTGART-UNTERTORCKHEIM

Jan S. J. J. J. *J. J. J. J.*

Menimo, da komentar ni potreben. Čestitamo tudi mi!

Še značka za avtomobil in šoferja. Lepo priznanje, ni kaj!

VAŽNO JE ...

... DA VEMO

kadrovske novice

V mesecu novembru se je zaposlilo nekaj manj delavcev in sicer 6, prav tako je v tem času prenehalo z delom 5 delavcev — to je manj kot prejšnje mesece.

Delovno razmerje sta v TOZD Proizvodnja nastopili

Ana Gerjolj v šivalnici in Brigita Filipič v lahki montaži, v Delovni skupnosti skupnih služb je nastopil Metod Slabe, v TOZD Prodaja pa so nastopili delovno razmerje Brankica Butković v prodajalni Sisak, Marjeta Izlakar v prodajalni Trbovlje in Pavao Jurišić v prodajalni Vukovar.

V mesecu novembru so v TOZD Proizvodnja prenehali delovno razmerje Radovan Filipič, Olga Ušeničnik, Štefan Burjek, iz obrata Col pa Veronika Pregelj in Francka Praček.

Pozočili so se

Sodelavcema Mojci Mlinar in Alešu Dolencu ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo in jim želimo veliko sreče, zdravja in razumevanja z zakoncem.

Sredstva za oddih delavcev so omejena

V letu 1986 smo našim delavcem dali nekaj novih možnosti letovanja — v mislih imam bungalove v Strunjanu in v počitniških hišah v Čatežu. Za letovanje in za preventivno zdravljenje je bilo porabljenih skupaj okoli 15 milijonov din.

Letovalci so bili z novostmi zelo zadovoljni, kar kaže, da je naša usmeritev v trdnjše objekte pravilna. V Strunjanu je problem oddaljena plaža, za katero je potrebno plačevati vstopnino. Upamo, da bomo do naslednje sezone problem plačevanja vstopnine za plažo uspeli urediti s pogodbo. V Termah v Čatežu pa prvo sezono ni bilo tople vode. Pri napeljavi je prišlo do večjih napak, tako, da je toplo vodo dobil samo del naselja. Oktobra so te napake odpravili. Sicer so bili vsi letovalci z bivanjem v počitniških hišah zelo zadovoljni.

Kljub temu, da smo imeli letos na razpolago kar 4 dodatne počitniške zmogljivosti, smo lahko omogočili letovanje v naših letovališčih komaj 17% delavcem z družinami. Glede na cene novih zmogljivosti lahko upamo le na dve zmogljivosti letno. Če nam bo to uspelo, bomo lahko zadovoljni. Za leto 1987 planiramo nakup dveh kontejnerjev, ki bi jih postavili ob obali. O tem nakupu se trenutno še dogovarjamo oz. iščemo ustrezne možnosti. Če nam načrtovano ne bo uspelo, bomo kupili eno stanovanje oziroma dve počitniški priklopi. Omeniti moram še to, da bomo po zaključku letne sezone 1987 morali odpisati dve priklopi. Ob inventuri smo ugotovili,

da imata dotrajano celotno ohišje, torej popravilo ne bo možno.

Kaj pa planiramo za zimsko sezono?

O nakupu lastnih kapacitet ne razmišljamo. Delavcem, ki bodo letovali preko agencij, nudimo popust oziroma delni regres. Omenimo naj še preventivni oddih delavcev. Kot veste, smo s to dejavnostjo pričeli v letu 1985, ko smo pripravili tedenski brezplačni oddih dvajsetim delavcem, v letu 1986 pa tridesetim. V mesecu marcu in aprilu prihodnjega leta pa računamo, da bomo preventivni oddih omogočili petdesetim delavcem. Pri izbiri delavcev bomo morali gledati na delovno dobo, na delovne rezultate delavca in na zdravstveno stanje. Pri izbiri v zadnjih dveh letih smo v oddelkih večkrat natekali na mnenje, da socialno stanje delavca ne sme biti odločilno, saj dober delavec po zdravi logiki ne bi smel imeti slabih dohodkov.

Vsekakor se bomo pri letovanju trudili ustreči čim večjemu številu delavcev in kot že velikokrat, tudi tokrat poudarjam, da strokovna služba lahko delo opravi dobro — še veliko bolje pa, če dobi predloge in usmeritve (ali vsaj želje) delavcev-letovalcev.

Hermina Cankar

Z njimi je rasla Alpina

Hudomušno in radovedno me opazuje Štefan preko mize: »Sem mar pri spovedi, mu berem v očeh. »Pa nič ne de fant, če že hočeš, pa naj bo!«

... In me zasuje s spomini. »Že s sedmim letom sem šel služiti h kmetom; kasneje sem bil kočijaž v Podlipi, potem pa sem se tri leta učil za čevljarja.

Od leta 1933 sem pri Gantarju v Novi vasi cvikal, potem pa sem šel v prikojevalnico in rezal...«

Vojna je Štefana tudi potegnila v svoj vrtinec.

»Leta 1943 smo šli po orožje, da bi partizani. Bilo pa je vse skupaj zelo neorganizirano. Pa še zbolel sem, da nisem bil kaj prida. Tako sem končno pristal na Primorskem v čevljarški delavnici in se od tu pred koncem vojne vrnil v Žiri.

tudi Štefan zraven, ko so žirovski čevljarji ustvarjali temelje nadaljnjega razvoja.

»Delal sem pri Zajcu, pa v Postolarski in potem

v novozgrajeni tovarni, več ali manj sem rezal v prikojevalnici, vse do upokojitve pred okoli dvajsetimi leti.«

Od tedaj Štefan ni miroval, delal je pri hišah svojih otrok, pa še doma je bilo dovolj dela. Tudi poročen je že tretjič; to je usoda, ki Štefanu ni bila naklonjena.

Sedaj so se me lotile vseh vrst bolezni: pljuča, pa gluh sem, pa oči... Sicer jih je pa petinsedemdeset; upam, da bo že kako!

Brez skrbi Štefan, ne bo vas strlo, kot vas ni zlo-milo življenje. Še ga boste kak dec. Na zdravje!

Nejko PODOBNIK

Tu so me doma zasačili celo beli in me hoteli mobilizirati.

Lahko me ustrelite, ne grem nikamor!... Potem je bil k sreči konec. Štefanu je medtem ob majhnih otrocih umrla prva žena in ni bilo lahko. Toda, kot vsi ostali čevljarji, je bil

Konrad Peternelj - Slovenec

MAREC / MARCH / MARS

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

APRIL / APRIL / AVRIL

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Grafike Konrada Peternelja v grafičnem tisku

Konrad Peternelj se letos predstavlja z grafikami v grafičnem tisku v koledarju za leto 1987. Šest njegovih grafik predstavlja izbor del, ki predstavljajo letne čase, torej za koledarje primerna tematika.

To pa je hkrati tudi jedro njegovega ustvarjanja v grafični tehniki. Prav gotovo zanimiva in kvalitetna novost v njegovem opusu.

Nejko PODOBNIK

Muzej na prostem

Škoparjeva hiša iz Pušala pri Škofji Loki je tipična domačija, kot jih je še mnogo v okolici Loke. V stoletjih ni doživela bistvenih sprememb. Vendar ji je vsako obdobje vtisnilo svoj pečat. Razpored, dimenzije in oblika nujnih prostorov je ostala enaka kot v 16. stoletju. Detajli, kot je lesen profiliran strop, majhna okenska, značilna peč, bohkov kot, poznogotski portal, zatrepane line in kasnejši prizidki (hlev in pod) pa pričajo o skoraj neopaznem razvoju ljudske kulture.

Škoparjeva hiša je do zadnjega opravljala svojo nalogo — v sklopu muzeja pa jo polnovredno nadaljuje.

NE POZABIMO

Loški muzej

Piše kustos pedagog Mira Kalan

Priznanje, ki ga je bilo ob otvoritvi zbirke deležno društvo, mu je vlilo pogum za nadaljnje širjenje muzejske misli. In res se je število članov s 16, kolikor jih je bilo prisotnih na prvi seji, tik pred vojno razširilo na 138. Društvo se je skušalo uveljaviti tudi na arheološkem področju in je s pomočjo profesorja Rajka Ložarja izvedlo poskusno izkopavanje gomil na Godeških Dobravah.

Zagnanost društva je prekinita druga svetovna vojna, ki je povzročila popoln zastoj loške muzejske dejavnosti.

II

Po osvoboditvi pa so odborniki Muzejskega društva nadaljevali svoje delo s podvojeno močjo. Že 1. junija sta društveni predsednik in gospodar, ki sta imela na skrbi tudi ugotavljanje

vojne škode na Gorenjskem, ugotovila, da je okupator zbirke izselil iz prvotnih prostorov v kapucinsko cerkev. Tam so bile sicer neurejeno uskladiščene vendar skoraj nedotaknjene. V samostanski drvarnici so se nahajali oltarji iz porušene dražgške cerkve, v skladišču pa številni etnološki predmeti. Muzejski odborniki so vse to gradivo najprej uredili v cerkvi in ga še isto leto uskladiščili v dveh samostanskih prostorih.

Vzporedno so odborniki s pomočjo Zveze borcev priključevali gradivo o narodnoosvobodilnem boju in ga še v prvem letu svobode v šolski telovadnici predstavili javnosti. Tako je Loški muzej verjetno prvi v Sloveniji skromno prikazal dobo narodnoosvobodilnega boja.

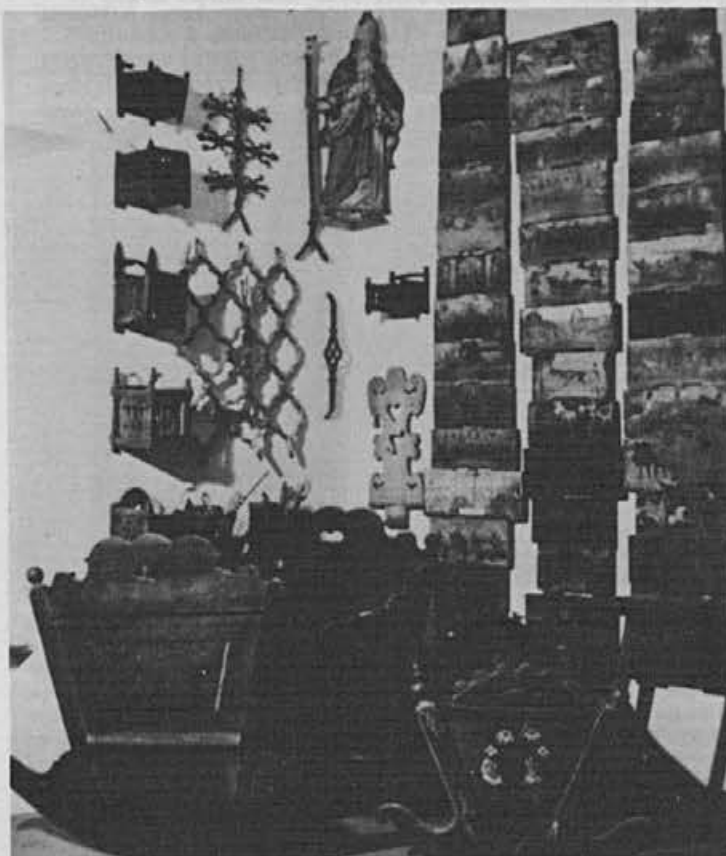
Veliko pozornost je društvo posvečalo pridobivanju arhivalij, saj se je zavedalo, da brez njih ne bo mogoče znanstveno obdelati preteklosti. To veliko delo je kasneje opravil dr. Pavle Blaznik v svoji knjigi Škofja Loka in Loško gospostvo, ki jo je založilo Muzejsko društvo 1973. leta ob tisočletnici Loke.

se nadaljuje

Popravek iz sestavka v prejšnji številki

V nekdanjem rotovžu je danes butik Zanka, SDK pa je v nekdanjem župnišču.

Opravičujemo se!

Del zbirke muzeja v Škofji Loki

Sejem smučarske opreme uspel

Tretje leto se je sejem smučarske opreme odvijal v Družbenem domu Partizan, vrsto let pred tem pa je sejem uspešno organiziralo ŠSDT Žiri.

Sama vsebina sejma se od lani ni bistveno menjala, kot zanimivost pa lahko povem, da je bil v okviru sejma organiziran sestanek s starši otrok, ki bi radi obiskovali alpsko smučarsko šolo. To je namreč dejavnost SK Alpina, ki se je letos v smeri načrtne vadbe mladih smučarjev.

Kot rečeno, se je na sejmu odvijala prodaja rabljene in nove opreme v sodelovanju trgovine Alpina. Na sejmu je vsakdo lahko izkoristil servisiranje opreme na mestu in si med nepopisnim vrvežem ogledal video filme (smučanje, risanke, reklame). Sejma konec novembra se je

udeležilo preko petsto ljudi, večina je uspešno zamenjala rabljeno oziroma kupila novo opremo.

Z zadovoljnih obrazov udeležencev lahko sklepamo, da je sejem v svojem namenu uspel. Lahko pa ugotovljamo, da je bila največja ponudba v smučarskih čevljih — pancernih, najmanjša ponudba in zanimanje pa za smučarsko tekaško opremo.

Naj vseeno povabim zainteresirane, ki bi radi poskusili teči na smučeh, da se oglasijo na tekaških progah, ki jih redno vzdržuje smučarski klub, predvsem ob potoku Račevi, po dolini Račeve. Vsakemu novincu bodo svetovali izkušeni tekači.

Na svidenje v prihodnjem letu na istem mestu.

Janez KOSMAČ

Proletna liga veteranov u malom nogometu, što je na terenima Maksimirska Naselja organizira Partizan Maksimir završena je... a prvaci se još ne znaju! Naime, u I ligi Alpina i Franck sakupili su po 14 bodova a međusobni susret završio je neodlučno (to je po propozicijama odlučujuće) pa će se igrati majstorica za prvo mjesto. Isti je slučaj i u II ligi — Končar, Borongaj i Prijatelji sakupili su po 15 bodova a međusobno igrali neodlučno. Samo u III ligi sve se zna — prva je Konoba Ante sa 15 bodova ispred Dolca 12 itd. Najbolji strijelac I lige je Petković (Alpina) 13, u II ligi Tanjuga (Končar Borongaj) 8, a u III ligi Čačić (Dolac) 21. Nastupalo je 29 momčadi sa ukupno oko 300 igrača, u vrlo dobroj organizaciji Partizana i uz zalažanje Pina Topića (igrač, sudac, voditelj).

I. K.

Odbojka se vraća v Žiri

Starejši so mi pripovedovali, da so odbojko v petdesetih — šestdesetih letih v Žireh veliko igrali. Vsaj moja sestra, ki je deset let starejša od mene, se je s tem velikokrat pohvalila.

Jaz pa se spominjam le še odbojarskega igrišča pred šolo. Odbojka me ni nikoli zanimala, zastrupljena sem bila s košarko. Zdaj pa se je odbojka v Žireh ponovno začela igrati. Lahko bi se reklo, da leta 1976, ko je bilo zgrajeno igrišče na Jezerih. Tisto poletje so mladi in stari večere preživljali ob odbojarski mreži. Že naslednje leto pa so se fantje preselili pod reflektorje in na asfalt k Partizan. Nekateri so odbojko vžljubili takoj, drugi pa smo še vedno vztrajali pri košarki, nogometu, smučanju, balinanju...

Prelomnico je pomenilo leto 1982. Takrat smo prvič z moško in žensko ekipo sodelovali na odbojarskem turnirju.

Fantje so presenetljivo zmagali, ko so v finalu premagali ekipo odbojarskega kluba Lubnik in od takrat dalje Žirovci niso uživali na uspehom; lahko bi se reklo, da so v občini nepremagljivi, pa naj gre za sindikalno ekipo Alpine ali ekipo združeno v občinski ligi. No, ženske smo potrebovale nekaj več časa za premislek. Šele lansko leto smo se »za štos« odločile, za sodelovanje v občinski ligi. Od osmih ekip smo bile zaslužno predzadnje; toda iz kola v kola smo igrale bolje in se odločile, da letos pričnemo zares. Veliko pa so nam pri tem z izkušnjami pomagali fantje.

Tako se je odbojka letos pojavila kot glavna športna panoga tudi na rekreaciji za dekleta in

žene. Po eni takih rekreacij smo se dogovorili, da svoje znanje preizkusimo na turnirju za Dan republike. Povabile smo prvo in drugouvrščeni ekipi iz lanske občinske lige ISKRO Železnikov in LTH, ter četrtouvrščeno ekipo občine Škofja Loka.

Z upanjem na tretje mesto smo še s strahom premagali Občino, a na koncu turnirja prečljivo slavile.

Tako je bil vrstni red naslednji:

1. Športno rekreacijsko društvo ŽIRI (ŠRD)
 2. LTH, Škofja Loka
 3. Iskra Železniki
 4. Občina Šk. Loka
- Občina: ŠRD Žiri 1:2 (13:5, 15:12, 15:11)
LTH Šk. Loka: Iskra Železniki 2:9 (16:14, 15:9)
Iskra Železniki: ŠRD Žiri 0:2 (11:15, 6:15)
LTH: Občina 2:0 (16:14, 15:3)
Iskra: Občina 2:0 (15:5, 15:4)
ŠRD: LTH 2:1 (15:6, 12:15, 15:12)

Igrale so: Katja Frelj, Nika Drmota, Adrijana Burjek, Majda Jelenc, Mojca Podobnik, Andreja Smole, Karla Križnar, Jana Ušeničnik, Jana Erznovnik, Betka Treven, Milena Padovac. Ekipo je vodil Ivo Kavčič.

Še vedno pod vtisom te zmage pišem tale prispevek za Deloživljenje, z namenom, da bi naša zmaga na tem turnirju privabila v telovadnico še več deklet in žena, da bi bile tudi one deležne našega uspeha in končno, da bi naslednje leto nastopile v občinski ligi z dvema ekipama, zato naj optimističen naslov tega prispevka postane resnica — odbojka se je v Žiri že vrnila.

Milena PADOVEC

Po Loški planinski poti

Piše: Silvo Dolinar

nadaljevanje

Pot nas pelje skozi Goropeke po slemenu, nato skozi gozd in doseže cesto pri postaji Ljudske milice. Od tu krenemo po cesti preko mostu čez Soro, tam levo preko travnika, kjer pridemo do ceste, ki pelje proti Logatcu. Kmalu zavijemo s ceste desno v hrib, mimo kmetije Plesk, nato spet strmo v hrib in že smo v gostišču pri Vidicu na Vrsniku, v bivši italijanski kasarni. Tu tudi dobimo osmi žig. Od tu naprej hodimo po cesti skoz vas Govejek, od tam pa po stranski cesti v vas Ledine, kjer udarimo deveti žig, v nekdanji gostilni pri Bogataj Zofiji. Tu se tudi srečamo s Slovensko transverzalo, ki jo nato spremljamo do Kladja. Iz Ledin krenemo po cesti proti 1006 m visokemu Mrzlemu vrhu (Sivka). Tu dobimo deseti žig. Žig dobimo v nekdanjem zavetišču, katerega je planinsko društvo Idrija uredilo v nekdanji vo-

jaški postojanki. Zavetišče so leta 1967 ukinili in sedaj je tu zasledeno stanovanje. Iz Mrzlega vrha gremo po senožeti skozi naselje Javorjev dol, mimo kmetije na Rupi, nato v dno doline do kmetije na Lanišah. Tu se zopet pot začne vzdigovati proti 1050 m visokemu Bevkovemu vrhu. Tu udarimo enajsti žig, ki je pritrjen ob kapelici na vrhu. Na Bevkovem vrhu je bila med okupacijo pomembna partizanska postojanka, za obrambo osvobojenega Cerkna. Iz Bevkovega vrha nadaljujemo pot po strmi senožeti do prve kmetije nato po cesti skozi gozd in že smo na prevalu 787 m visokega Kladja, kjer v nekdanji gostilni Pri Vilčetu udarimo dvajesti žig. S Kladja jo urežemo po kolovozu skozi Podlanišče mimo Vrhovčeve kmetije proti Ermanovcu. Žig lahko dobimo v novi koči na Ermanovcu, katero je zgradilo PD Sovodenj in je bila odprta septembra letos. Od kmetije, kjer smo dobili žig, gremo naprej proti Slajki do kmeta Slajkarja,

TO JE NAŠ KRAJ

Prvi rezultati obetajo

Kljub zelo slabim pogojem za zadnje treninge pred prvimi tekmami, se je tekmovalni program za člane že začel odvijati.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da moramo za uspešne prve nastope v mednarodni članski konkurenci pohvaliti tudi našega tekmovalca, Robija Kopača, ki je že kar v svoji prvi članski sezoni pokazal, da z njegovim razvojem in napredkom ne bo konec v mladinskih kategorijah, ampak, da bo svoj vrhunec športne poti skušal dokazati tedaj, ko je to najbolj pomembno.

To pripravljalo obdobje je Robert počasi, toda neprestano napredoval, tako da se je na koncu uvrstil med najboljše A reprezentante, ki so zaradi pomanjkanja snega odpotovali na zaključno vadbo v norveški center Bardufos. Tam je na izbirnem tekmovanju zasedel odlič-

no tretje mesto, za Ulago in Debelakom, s čimer si je tudi zagotovil nastop na predolimpijskih igrah v kanadskem Calgaryju in na prvih tekmah svetovnega pokala, ki se sedaj že tradicionalno pričenjajo v Thunder Bayu v Kanadi in ameriškem Lake Placidu.

V Calgary sta tako z zveznim trenerjem Danilom Pudgarjem odpotovala Robert Kopač in Matjaž Zupan. Po vesteh, ki smo jih dobili od tam, sta bila nastopa za ta mlada tekmovalca na olimpijskih skakalnicah zelo uspešna, saj je bil na mali skakalnici Robert Kopač 20., Matjaž Zupan pa 21., na večji skakalnici pa sta vrstni red zamenjala, osvojila pa sta odlično 8. oz. 12. mesto, z zelo majhnim zaostankom za zmagovalcem Parmo iz ČSSR.

Niko Dolinar

Proslavili smo

Na letošnji proslavi v počastitev Dneva republike, ki se je odvijala v povsem polni dvorani Svobode, je spregovoril predsednik krajevne konference SZDL Boris Markelj, ki je med drugim rekel: »29. november, rojstni dan SFRJ, temelj naše državnosti, naše družbe, zibelke stalnega gibanja, nenehnega razvoja in rasti... Danosti ni; so le plodovi dela in ustvarjalnosti.

V Jugoslaviji nam problemov ne manjka, tudi Žirovc nismo brez njih. Dovolj razlogov je torej, da preidemo od besed k dejanjem. Za nami je že več lepih uspehov, pred nami pa je urejevanje cestnega omrežja, regulacija Sore, urejanje virov pitne vode.

Zlasti ne smemo pozabiti na svoje okolje in prav je, da se delavci v Žireh zavedajo, da so dolžni skrbeti za kraj, zato kljub precejšnjim obremenitvam ne zmanjšujejo deleža za krajevne potrebe. Proslavo, ki jo je lepo povezovala Martina Mlakar, so s kulturnim programom obogatili pevci in godbeniki, skupina OTM Band in dramska skupina osnovne šole. Neško PODOBNIK

Robert Kopač se uveljavlja v reprezentanci

Darovali so za mrliško vežico

Nekoliko z zakasnitvijo objavljamo imena naslednjih darovalcev: Lojze Filipič, Slovenska pot 8, je

tudi v imenu svojcev daroval 7.000,— din ob smrti Frančiške Filipič, Ledinica 16.

kjer udarimo štirinajsti žig. Na Slajki prireja turistično društvo Hotavljane zadnjo nedeljo v maju Dan šmarnic. Od tu je lep razgled po Poljanski dolini in okoliškem hribovju. S Slajke se spušča steza strmo po gozdu in med grmovjem v dolino Hotavljanske. Ko pridemo na cesto, zavijemo na levo po nekaj metrih pa desno, strmo po makadamski cesti do kmetije pri Koritarju (Rihtršič), kjer dobimo tudi petnajsti žig. Tu se pot spusti po stezi v dolino Volašnice, kjer sedaj stoji tovarna Marmor. Pri sotočju Volašnice in Logarščice se odcepi pot v Čabrače. Tu gremo po kolovozu v grapo do mlinca, ki je bil med vojno požgan, družina pa pobita. Po slabi stezi pridemo na 985 m visoki Malenški vrh ali Goro, kjer stoji baročna cerkev z lepim zlatim oltarjem. To cerkev je opisoval tudi Ivan Tavčar v povesti Cvetje v jeseni. Šestnajsti žig nas čaka v mežnarji. Od tu krenemo po kolovozu skozi gozd, na preval Hlevišče, navkreber v vas Podvrh, nato skozi gozd in že smo pri smučarski koči na Starem vrhu, v višini 1032 m. Poleg koč je

zgrajena postaja s 1160 m dolgo dvosedežnico. Od smučarske koč gremo strmo v breg na sam vrh in se spustimo po gozdu na Mladi vrh (1374 m). Tu je v skrinjici sedemnajsti žig. Z Mladega vrha se spuščamo na preval na Brdu, s prevala spet strmo v hrib skozi bukov gozd in že smo na vrhu 1393 m visokega Koprivnika. Tudi tu je žig v skrinjici.

Od tu je lep razgled proti Blegošu, Poreznu, Triglavu in Kamniškim Alpam, pa tudi proti Mrzlemu vrhu in Vrhju Treh krajev.

S Koprivnika se pot spušča po slemenu skozi bukov gozd, do ceste na Kalu. Tu je tudi obeležje NOB. Lahko gremo po grebenu ali pa po cesti do koč na Blegošu v višini 1563 m. Tu udarimo devetnajsti žig, katerega dobimo na vrhu Blegoša ali pa tudi v koči. Kočo oskrbuje PD Lika, in oskrbnik Beno Nastran, ki zna pripraviti odlične enolončnice, tudi koča je skrbno urejena, tako da je tu prenočevati enkratno doživetje. LPP nas pelje po stezi, ki se spušča po pašnikih na Leskovsko planino, od tam pa

na preval Špehovše. Pot nas vodi naprej čez preval Slugov grič, kjer se začne steza strmo vzpenjati v hrib in tako pridemo na 1291 m visoki Črni vrh nad Novaki, kjer je malo pod vrhom v planinsko kočjo preurejena nekdanja italijanska vojašnica. Pot vodi na davško stran, čez Tuškov in Bičkarjev grič. Od tu pelje kolovoz v dolino, čez Davščico, nato zopet v breg do središča Davče. Tu dobimo dvajseti žig; lahko se okrepčamo in tudi prenočimo, vse to v gostilni Jemec. Od Jemčeve gostilne gremo po kolovozu nad šolo, mimo Zakovkarja do Jureža. Tu se počasi začnemo vzpenjati v hrib, nato strmo do roba pod Humom, od tu naprej po grebenu ali pa po cesti do 1622 m visokega Porezna. Tu udarimo enaindvajseti žig, lahko v koči ali pa na samem vrhu, do katerega je dobrih 5 minut. Prav na vrhu je kamnit spomenik 23 padlim partizanom. S Porezna gremo po slemenu čez vrh 1541 m visoke glave, mimo kmetije Rovtar in Plašajtar do Petrovega brda. Tu pridemo na cesto in po cesti naprej proti Sorici, katera se vijuga pod bregovi

Lajnarja. Pri kašipotu Sorica skrenemo desno po bližnjici v Spodnjo Sorico. Tu v gostilni udarimo dvaindvajseti žig, lahko pa tudi prenočimo. V Sorici je rojstna hiša slikarja Ivana Groharja, v kateri so tudi razstavljene njegova dela. S Spodnje skozi Zgornjo Sorico nekaj časa po cesti, nato v breg na planšarsko stezo, ki se vzpenja strmo po robu gozda. In tako pridemo na vrh, kjer sta dvojčka Lajnar (1594 m) in 1547 m visoki Dravh. Tu je tudi skrinjica z triindvajsetim žigom. Z vrha Lajnarja se spustimo navzdol in kmalu smo pri Litostrojski koči na Soriški planini. Malo nižje od koč prečka LPP cesta Sorica-Bohinj, nato se drži gozdne poti čez Danjarsko planino, nato po grebenu in že smo na 1667 m visokem Raitovcu. Tu stoji malo pod vrhom lepa planinska kočja, katero upravlja PD Železniki. Tu dobimo štiriindvajseti žig v koči ali pa na najvišjem raitovškem vrhu 1678 m visokem Altermaverju. Koča je dobro oskrbovana s hrano in prenočiščem.

Se nadaljuje

Massone za Zlat. zlatenje 18

[illegible]

Крош.

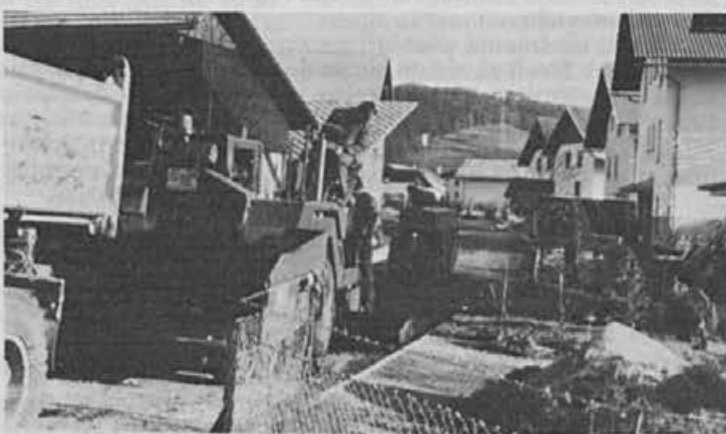
Vprašanje smo odstopili delovni skupnosti krajevne skupnosti, žal pa do redakcije odgovora še nismo prejeli

Sredi novembra je Mercator-Sora, Kmetijsko gozdarska zadruga odprla v prostorih Zadrúžnega doma prenovljeno poslovalnico Železnino. Poleg obnovljenih prostorov je k trgovini prizidan tudi novi del, kjer je razstavljeno predvsem pohištvo, bela tehnika in talne obloge. Poslovalnica je sedaj prostorsko lepo in pregledno urejena pa tudi izbira je širša.

Spominska fotografija ob srečanju z Zlato selekcijo, ki je gostovala v Žireh 25. novembra 1986

Še pred zimo smo v kraju vsaj na grobo asfaltirali več cest.

SREČNO 87

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Tatjana Dolenc, Nada Govekar, Tatjana Mohorič, Anuška Kavčič, Anton Pintar, Vladimir Pivk, Neško Podobnik, glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Viktor Grošelj. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj

Še za pešce je bilo nevarno. Upajmo, da bo takih nezgod preko zime čim manj.